

Suomen arvostelijain liitto ry:n (SARV) toimintasuunnitelma vuodelle 2010

Yleistä

Vuonna 2010 60 vuotta täyttävä Suomen arvostelijain liitto (SARV) on eri taiteenalojen arvostelijain ammatillinen yhteenliittymä. Sen tarkoituksena on arvostelijain ammattitaidon tukeminen. Liitto toimii jäsentensä ammatillisen, taloudellisen, sosiaalisen ja oikeudellisen aseman parantamiseksi.

Liiton tavoitteena on profiloituminen kulttuurivaikuttajana kritiikin kentällä. Juhlavuonna 2010 toiminnan painopiste on kritikon ammatin arvostuksen lisääminen sekä kritiikki ja kulttuuri-journalismin esille tuominen.

Liitto pyrkii edelleen lisäämään eri kulttuuriorganisaatioiden kanssa tehtävää yhteistyötä ja SARVIN tunnettavuutta. Liitto pyrkii vaikuttamaan sananvapauden toteutumiseen ja asiantuntevan taidekritiikin asemaan sekä sisältöihin muuttuvan median kentällä.

SARV kehittää kritiikin ja kriitikoiden internet-näkyvyyttä laajan Kritiikkiportti-projektin sekä omien www-sivujensa kautta.

SARV pyrkii edistämään kritiikin ja arvostelijoihin liittyvien asioiden käsittelyä yhdessä muiden tekijäjärjestöjen kanssa valtion kulttuurihallinnossa ja muissa alan keskeisissä organisaatioissa.

Suomen arvostelijain liiton järjestämä koulutus on luonteeltaan kriitikoiden täydennyskoulutusta, jonka tavoitteena on kriitikoiden ammattitaidon syventäminen.

1. Hallinto ja talous

Liiton ylintä päätösvaltaa käyttää jäsenistö. Sääntöjen mukaisesti kevätkokous pidetään huhtikuussa. Syyskokous pidetään loka-marraskuussa.

Liiton kokousten välisenä aikana liiton toimintaa johtaa hallitus.

Liitossa on viisi eri taiteenaloja edustavaa jaosta sekä alueellinen Turun osasto. Jaokset toimivat yhdyssiteenä alan kriitikoiden välillä sekä asiantuntijoina liiton hallitukselle alansa erityiskysymyksiin liittyvissä asioissa.

Liiton toimistoa hoitaa kokopäivätoiminen järjestösihteeri. Kirjanpitoon käytetään ulkopuolista tilitoimistoa.

Liiton talous rahoitetaan jäsenmaksuin, valtion toiminta-avustuksella sekä erillisavustuksin. Valtion toiminta-avustuksella rahoitetaan SARVIN toimintaa kulttuuripoliittisena vaikuttajana, yhteydenpitoa koti- ja ulkomaisiin kulttuuri toimijoihin, jäsenten kotimaista koulutustoimintaa ja opintomatkoja Pohjoismaihin. Erillisprojekteihin haetaan rahoitusta kohdeapurahoista mm. opetusministeriöltä, taidetoimikunnilta ja säätiöiltä.

2. Juhlavuosi 2010

Liiton täyttäessä vuonna 2010 60 vuotta SARV järjestää erilaisia juhluvuoden tapahtumia. Viikko huipentuu liiton 60-vuotisjuhlaan 20.11.2010. Juhlassa julkistetaan juhla kirja, jonka toimittaa tietokirjailija, kriitikko Heikki Jokinen.

Juhlakirjaan tallennetaan SARVin historiaa ja laajemmassakin kontekstissa suomalaisen taidekritiikin vaiheita sekä nykypäivän kulttuurikeskustelua. Kirjan suunnittelusta vastaa suunnittelutoimikunta, joka koostuu Suomen arvostelijain liiton ja suomalaisen kritiikin historian ja nykyhetken asiantuntijoista, pitkän linjan SARV-aktiiveista.

Juhlavuonna liitto haluaa kunnioittaa ja nostaa esiin kritikoiden työtä, arvostusta sekä asemaa ja korostaa taidekritiikin tärkeyttä taiteen kentällä.

Kriitikon viikko – keskustelusarjalla toivotaan rakentavia ja kiinnostavia keskusteluja taidealakohtaisten taiteilijoiden ja kritikoiden kesken sekä lisätä tietoisuutta kriitikon työstä.

Viikon 15.–19.11.2010 ohjelma:

ma 15.11. elokuva
ti 16.11. kirjallisuus
ke 17.11. kuvataide
to 18.11. teatteri
pe 19.11. musiikki

60 - vuotisjuhla on lauantaina 20.11.2010.

Keväällä 2010 järjestetään seitsemännen kerran valtakunnallinen Kritiikin Päivä.

SARV järjestää seminaareja ja koulutustilaisuuksia itsenäisinä koulutustapahtumina tai muiden kulttuuritapahtumien yhteydessä. Liiton jaosten taiteenalakohtaista asiantuntemusta hyödynnetään tapahtumien suunnittelussa ja toteutuksessa. Koulutukseen haetaan ulkopuolista rahoitusta ja tapahtumia pyritään järjestämään mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä eri tahojen kanssa.

3. Edunvalvonta

Liitto pyrkii tukemaan jäsentensä etuja mm. palkkio-, työehto- ja apurahakysymyksissä. Edunvalvontaa liitossa hoitavat hallituksen valtuuttama edunvalvontavastaava, Kopiosto-vastaava ja järjestösihteeri.

Jäsenten tietoa syvennetään järjestämällä koulutusta, jossa käsitellään henkilökohtaisen edunvalvonnan perusasioita kuten tekijänoikeutta, avustajasopimuksia ja palkkioita. Kritiikin Uutisissa julkaistaan edunvalvontaan liittyviä uutisia ja artikkeleita, mm. palkkio-, eläke-, avustajasopimus- ja verotusasioista.

Liitto on tekijöiden ja kustantajien tekijänoikeusjärjestö Kopiosto ry:n jäsen. SARV valvoo Kopiostossa arvostelijoille myönnettävien kopiointikorvausosuuksien oikeudenmukaista jakoa. SARVin hallitus päättää Kopiosto ry:n liitolle tilittämien kopiointikorvausvarojen käytöstä. Hallituksen tavoitteena on jakaa vähintään puolet tilitetystä Kopiosto-korvausvaroista apurahoina suoraan jäsenille.

Liitto pitää aktiivisesti yhteyttä Opetusministeriöön ja Taiteen keskustoimikuntaan sekä apurahoja jakaviin tahoihin, jotta kritikoille myönnettävää tukea nostettaisiin tuntuvasti aktiivisesti työskenteleville arvostelijoille. SARV pitää tärkeänä, että valtionhallinnossa on kritikoilla pysyvä edustus taidetoimikunnissa sekä muissa kulttuurihallinnon organisaatioissa.

Liitto on tehnyt esityksen Opetusministeriölle kriitikopalkinnon perustamisesta.

Liitto on yhtenä osapuolena Yleisradion ja MTV3:n freelance-palkkioita määrittävässä Yhtyneen-sopimuksessa. Tarvittaessa SARVin jäsenet voivat käyttää Journalistiliiton juristi Petri Savolaisen asiantuntijapalveluita juridisissa kysymyksissä.

4. Jäsentoiminta

Liitto tukee jäseniään kriitikon ammattiin liittyvissä asioissa, ja (Liitto) tarjoaa jäsenilleen mm. edunvalvonta-, koulutus- ja tiedotuspalveluita.

Liitto julkaisee jäsenille suunnattua SARV-info - jäsenlehteä, jossa liitto tiedottaa oman toiminnan lisäksi jäseniä kiinnostavista muiden järjestöjen järjestämistä tapahtumista. SARV-info ilmestyy neljästi vuodessa. Liitto julkaisee kriitikon työhön tai kritiikkiin liittyvää aineistoa myös Kritiikin Uutisten sivuilla ja omilla verkkosivuillaan.

5. Apurahat

Liitto myöntää Kopiosto-korvauksista saatavista varoista ja opetusministeriön myöntämästä toiminta-avustuksesta apurahoja arvostelijoiden ammatillisten valmiuksien kohentamiseen ja työskentelyyn. Apurahojen jaosta päättää liiton hallitus.

6. Kritiikin Uutiset

Kritiikin Uutiset on taidekritiikkiä eri alojen näkökulmista käsittelevä kulttuurilehti. Se pyrkii ylläpitämään analyttistä ja kriittistä keskustelua eri arvostelualojen, taiteen, kulttuurin ja median kysymyksistä. Jokaisessa numerossa on lisäksi liiton ajankohtaisaineistoa.

Kritiikin Uutisten 60 – vuotisjuhlanumero julkaistaan joulukuussa 2010. Juhlanumeroon haetaan vuoden aikana erillisrahoitusta.

Vuoden 2010 suunnitelmiin kuuluu lehden sisällöllinen vahvistaminen mm. asiantuntijoiden artikkeleita lisäämällä ja ylläpitämällä ammatillista neuvontaa. Lehden taittoa uudistetaan ja lisätään näkyvyyttä Internet-sivujen laajentamisella. Vuoden 2010 viimeinen numero on juhlanumero, joka on normaalia painosta laajempi ja johon pyydetään vuosien varrella kirjoittaneilta kriitikoilta pitkiä ja syventäviä artikkeleita eri taiteenaloilta. Visuaalisuuteen ja kuvamateriaaliin panostetaan erityisesti juhlanumerossa.

Kritiikin Uutiset seuraa kritiikin kenttää; kritisoi ja kommentoi muun median kritiikki-aiheista materiaalia ja esittelee mahdollisimman laajasti alan kirjallisuutta. Kansainväliseen alan keskusteluun ja julkaisutoimintaan kiinnitetään entistä suurempaa huomiota. Kritiikin Uutisten toimitusneuvosto ja liiton hallitus käyvät säännöllistä keskustelua lehden sisällöstä ja pyrkii kehittämään lehteä edelleen.

Lehti toimii kulttuuripoliittisena ja mediakriittisenä keskustelun herättäjänä. Taide- ja kulttuurikeskustelua pyritään herättämään haasteellisilla artikkeleilla ja keskustelupuheenvuoroilla.

Vuodeksi 2010 (lokakuu 2009) haettavaa Opetusministeriön kulttuurilehtitukea käytetään Kritiikin Uutiset -lehden julkaisemiseen. Lehden kustannuksia pyritään kattamaan myös ilmoitus- ja tilaustuloin.

Kritiikin Uutiset ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Kritiikin Uutiset on Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liitto Kultti ry:n jäsen.

7. www.kritiikkiportti.fi

Suomen Kulttuurirahaston tuella 11.6.2008 avattu Kritiikkiportti on kaikille avoin ja ilmainen portaali suomalaisten sanomalehtien verkkosivuilla julkaistujen taidearvostelujen pariin. Sivuston linkityksen kautta on luettavissa 29 suomalaisen sanomalehden kritiikit. Vuoden 2009 loppuun mennessä portaaliin saadaan myös taiteen erikoislehtien arvostelut. Näin Kritiikkiportti tuo näkyville taiteen koko valtakunnallisen kirjon taidekritiikin kautta.

Kritiikkiportin tavoitteena on edistää taiteen, sen kritiikin ja kriitikoiden asemaa sekä taide- ja kritiikkikeskustelua.

Kritiikkiportti ei julkaise kritiikkejä, vaan linkittää lehtien kulttuurisivuilla jo julkaistuihin kritiikkeihin. Näin ollen se ei loukkaa tekijänoikeuksia. Jokainen kriitikko solmii työnsopimuksensa niiden lehtien kanssa, joissa kritiikit julkaistaan, ei Kritiikkiportin.

Kritiikkiportti julkaisee viikoittain pääkirjoituksen, vuoroviikoin päätoimittajalta, vuoroviikoin kutsutuilta vierailijoilta.

Erittäin hyvän vastaanoton saanutta Kritiikinporttia ylläpitävät Suomen arvostelijain liitto SARV sekä Suomen Kulttuurirahasto. Kritiikkiporttia hallinnoi kuuden henkilön ohjausryhmä, jossa on edustajat Suomen Kulttuuri-rahastosta, SARVista ja hankkeessa mukana olevista lehdistä. Rahoituksesta vastaa kolmen vuoden ajan Suomen Kulttuurirahasto.

Päätoimittajana toimii kulttuuritoimittaja Siskotuulikki Toijonen ja toimitussihteerinä toimittaja Päivi Nikkilä.

8. Kritiikin Kannukset

Liitto jakaa keväällä 2010 49. kerran Kritiikin Kannukset -palkinnon, joka on tunnustus nuorelle taiteilijalle tai taiteilijaryhmälle taiteellisesta läpimurrosta. Kritiikin Kannukset -lautakunta nimetään kevätkokouksessa. Kritiikin Kannukset -palkinnolla on voitu nostaa esiin merkittäviä taiteilijoita.

9. Kansainvälinen toiminta ja kotimainen yhteistyö

Liitto tiivistää yhteistyötään toimintaansa liittyvien kotimaisten ja kansainvälisten järjestöjen ja muiden vastaavien tahojen kanssa niin edunvalvonnan, koulutuksen kuin tutkimuksenkin alalla.

Liitto on Kopiosto ry:n, Lukukeskus-Läscentrum ry:n ja Pohjola-Nordenin jäsen.

Liitto järjestää yhden liiton varoista tuetun ulkomaisen opintomatkan. Opintomatkojen tarkoituksena on luoda kontakteja eri maiden kriitikojärjestöihin ja kulttuurielämään.

Liitto on kansainvälisen teatterikriitikoiden järjestön AICT:n (*Association Internationale des Critiques de Théâtre/International Association of Theatre Critics*) jäsen.

SARVin kuvataidejaos pitää yhteyksiä kansainväliseen kuvataidearvostelijain liittoon AICA:an (*Association Internationale des Critiques d'Art*), johon osa kuvataidejaoksen jäsenistä kuuluu. SARVin elokuvajaos toimii kansainvälisen elokuva-arvostelijain liiton Fiprescin (*Fédération Internationale de la Presse Cinématographique*) Suomen jaoksena.

Liitto kehittää yhteyksiä myös muihin kansainvälisiin kriitikkojärjestöihin.

10. Edustukset palkintolautakunnissa

Liiton edustajat ovat mukana E.J. Vehmas -, Mikael Agricola -, Runeberg -, J.A. Hollo -, Viitasaaren elokuvajuhlien Humanismin käsi -palkinnon, Kansan Sivistysrahaston Irene ja Kalevi Sorsan kääntäjäpalkinnon ja Vaaskivi-plakaatin sekä Aleksis Kivi palkinnon saajat nimeävissä lautakunnissa. Liitto nimeää pyydettyä edustajia myös muihin vastaaviin asiantuntijatehtäviin.

Elokuvajaos nimeää suomalaiset ehdokkaat kansainvälisten elokuvajuhlien kriitikkomaristoihin.

11. Jaokset

SARVin 60 - vuotisjuhlavuonna taiteenaloheitaisten jaosten toiminta liittyy juhlavuoden tapahtumien järjestelyyn. jaokset suunnittelevat ja toteuttavat toimintaa liitossa yhdessä yhteistyötahojensa kanssa. Jaokset nimeävät yhden edustajan kukin Kritiikin Kannusten lautakuntaan ja tekevät liiton hallitukselle ehdotuksia SARVin edustajiksi oman alansa palkintolautakuntiin.

Jaokset hoitavat jäsentensä yhteyksiä alan kansainvälisiin järjestöihin, joiden yleiskokouksiin liitto lähettää mahdollisuuksiensa mukaan edustajan.

Jaoksen toiminnasta vastaa jaoksen vuosikokouksessa valittava hallitus, jossa on puheenjohtaja sekä vähintään kolme muuta jäsentä. Jaoksen ja liiton hallituksen yhteyshenkilönä on jaoksen puheenjohtaja.

11.1. Elokuvaajaos

Elokuvaajaoksen vuosikokous pidetään vuoden 2010 aikana. Jaoshallituksen toimikausi alkaa vuosikokouksesta.

Elokuvaajaos toimii kansainvälisen elokuva-arvostelijain liiton Fiprescin (*Fédération Internationale de la Presse Cinématographique*) Suomen jaoksena. Jaoksen hallitus asettaa ehdokkaita Fiprescin palkintotuomaristoihin kansainvälisillä elokuvafestivaaleilla. Jaoshallitus nimeää edustajansa Fiprescin yleiskokoukseen. Nimeämisen vahvistaa SARVin hallitus.

Jaos voi antaa tunnustuspalkinnon henkilölle tai yhteisölle, joka on ratkaisevalla tavalla edistänyt elokuvakriitikoiden työtä tai parantanut elokuvakriitikoiden työskentelyedellytyksiä.

11.2. Kirjallisuusjaos

Kirjallisuusjaoksen vuosikokous pidetään syksyllä 2010. Jaoshallituksen toimikausi on kaksivuotinen, joten seuraava jaoshallitus valitaan vasta syksyllä 2011. Jaos järjestää edelleenkin keskustelutilaisuuksia kirjallisuuskritiikeistä kirjamessuilla. Lisäksi jaos pitää yhteyttä muihin yhteistyökumppaneihin. Jaos on mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä Suomen Nuorisokirjallisuuden Instituutin kanssa. Tampereen kirjamessuille ja Elävän Kirjallisuuden Festivaaliin osallistumista harkitaan. SARVin juhluvuoden 2010 ohjelmaan suunnitellaan luentokokonaisuutta kirjallisuuskritiikin historiasta.

Jaos ehdottaa SARVin opintomatkaa Itämeren alueelle kirjallisuustapahtumaan.

Jaos nimeää Suomen arvostelijain liiton edustajat Runeberg-, Mikael Agricola- ja J.A. Hollo -palkinnon palkintolautakuntiin. Nimeämiset vahvistaa SARVin hallitus.

Jaos selvittää mahdollisia kansainvälisen toiminnan yhteyksiä, esimerkiksi pohjoismaisella tai baltialaisella tasolla.

11.3. Kuvataidejaos

Kuvataidejaoksen vuosikokous järjestetään kevätkaudella 2010. Jaoshallituksen toimikausi alkaa vuosikokouksesta.

Jaos järjestää yhdessä teatterijaoksen juhluvuoden tapahtumana syksyllä 2010 performanssitaiteen kritiikkiä koskevan seminaarin. Kaksipäiväinen tilaisuus on 8.-9.10.2010 Kiasma-teatterissa.

Jaos järjestää aktiivisesti toimintaa yhdessä yhteistyökumppanien kanssa, muun muassa seminaareja ja muita kaikille avoimia tilaisuuksia.

Jaos hoitaa jäsentensä yhteyksiä kansainväliseen kuvataidearvostelijain liittoon AICA:an (*Association Internationale des Critiques d'Art*). Jaoshallitus nimeää edustajan AICA:n vuosittaiseen yleiskokoukseen. Nimeämisen vahvistaa SARVin hallitus. Jaoksen hallituksen AICA:n jäsenet nimeävät Suomen AICA:n jäsenet.

11.4. Musiikkijaos

Musiikkijaoksen vuosikokous pidetään alkuvuodesta 2010. Jaoshallituksen toimikausi on kalenterivuosi.

Jaos selvittää kansainvälisen toiminnan ja yhteyksien mahdollisuuksia.

11.5. Tanssi- ja teatterijaos

Tanssi- ja teatterijaoksen vuosikokous pidetään elokuussa 2010 Tampereen Teatterikesän yhteydessä. Jaoshallituksen toimikausi alkaa vuosikokouksesta.

Jaos toimii yhdysiteenä tanssi- ja teatterikriitikoiden kansainvälisen teatteriarvostelijain liiton AICT/IATC:n (*Association Internationale des Critiques de Théâtre/International Association of Theatre Critics*, <http://www.aict-iatc.org>) Suomen jaoksena. Jaoksen hallitus nimeää jaoksen edustajan AICT/IATC:n vuosikokoukseen, joka järjestetään joka kolmas vuosi. Nimeämisen vahvistaa SARVin hallitus.

11.6. Turun osasto

Turun osasto toimii SARVin alueellisena jaoksena, jonka jäsenistöön kuuluvat kaikki Varsinais-Suomessa toimivat SARVin jäsenet.

Jaos jakaa syksyllä Turun kirjamessujen yhteydessä 2010 32. kerran Kritiikin punnukset ansioituneille varsinaissuomalaisille taiteilijoille. Kilon punnus myönnetään pitkäaikaisesta, valtakunnallisestikin merkittävästä kulttuurityöstä. Puolen kilon punnuksen kriteerinä on merkittävä kulttuuriteko, läpimurto tai debyytti.

SARVin hallituksen esitys 15.10.2009

Vuosikokouksen hyväksymä 14.11.2010